

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 2. Kommunens styrmedel

ESLÖVS
KOMMUN

Höör
kommun

HÖRBY
KOMMUN

MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Hörö och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning
och cirkulära materialflöden 2023-2026
Bilaga 2 – Kommunens styrmedel

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Hörö:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 2. Kommunens styrmedel

Med styrmedel avses i det här fallet de verktyg kommunen har för att driva fram förändring. Dessa kan delas in i administrativa, ekonomiska och informativa styrmedel.

Administrativa styrmedel

Administrativa styrmedel används inom flera områden, till exempel med tillsyn, i upphandlingar och inom den fysiska planeringen.

Kommunal målstyrning och budget är de främsta styrmedlen för att kommunerna ska kunna göra den omställning som behövs för att öka resurshushållningen och främja cirkulär ekonomi. Avfallsplanen har en egen uppföljnings-cykel där resultaten analyseras och presenteras för kommunfullmäktige i de tre kommunerna och för MERABs styrelse.

Offentlig upphandling är ett centralt styrmedel för avfallsplanens genomförande. Möjligheterna att ställa krav på cirkularitet och kemikalieinnehåll i upphandlingar blir bättre och enklare i takt med att marknaden anpassar sig till nya krav på produkter och tjänster.

Tillsyn är ett annat viktigt och avgörande styrmedel för de delar av avfallsplanens åtgärder som avser avfall från verksamheter. Syftet med tillsyn är att säkerställa att lagstiftningens mål uppfylls. Det finns stora möjligheter att arbeta med tillsyn proaktivt och med hjälp av kunskap förebygga resursslöseri.

Tillsynen enligt miljöbalken ska bland annat säkerställa att hushållningsprincipen, avfallshierarkin, utbytesprincipen och principen om bästa möjliga teknik uppfylls av de verksamheter och andra som den kommunala miljönämnden har tillsynen över. Tillsyn mot nedskräpning kan även ske enligt lag med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Tillsyn enligt plan- och bygglagen rör främst förebyggande av bygg- och rivningsavfall.

Fysisk planering är ett grundläggande styrmedel för utvecklingen mot ett hållbart samhälle där det finns förutsättningar för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering. En väl fungerande och bostadsnära källsortering av det avfall som uppstår ställer krav på ytor för avfallshantering och platser för angöring av hämtningsfordon. Dessa aspekter ska tas hänsyn till både tidigt i planering av ny bebyggelse och i utvecklingen av den befintliga staden.

Krav på återvinningscentraler ändras i takt med att insamling och sortering av avfall förändras. Fler fraktioner kräver större ytor och nya system. Det är också viktigt att arbeta för att undvika att allmänhetens framtida avfallshantering inte ska vara beroende av bil. Hållbar fysisk planering kräver samverkan och dialog mellan MERAB och kommunerna.

Olika platser och tjänster – fysiska och digitala - för återanvändning och delningsfunktioner gör det enklare för människor att leva cirkulärt. Detta kan också beaktas i den fysiska planeringen.

Avfallsföreskrifter är ett starkt styrmedel som reglerar fastighetsägarnas skyldighet att sortera och överlämna kommunalt avfall samt vilka förutsättningar som gäller för eget omhändertagande och undantag. Föreskrifterna ska bland annat säkerställa att sortering kan ske så nära källan som möjligt och i de fraktioner som krävs för optimal återvinning och minskat transportarbete. Det är viktigt att föreskrifterna och avfallsplanen är sammankopplade och bidrar till varandras genomförande och upprätthållande.

Uppföljning. För att synliggöra utvecklingen krävs kontinuerlig uppföljning. Uppföljningen av avfallsplanen bygger på ett antal nyckeltal fördelade på de tre målen men också på uppföljning av åtgärdernas genomförande. Genom att kommunicera resultatet och använda det i fortsatt verksamhetsplanering blir detta styrmedel mer effektivt.

Ekonomiska styrmedel

Ekonomiska styrmedel kan exempelvis vara avfallstaxan eller andra sammanhang där kostnader kopplade till avfallshantering kan användas för att påverka beteenden.

Avfallstaxan kan till användas för att driva på återvinning, förebyggande och annan miljöanpassad avfallshantering. Kommunen får ta ut avgifter så att hållbar avfallshantering främjas. Avfallstaxans utformning avgörs av kommunernas lokala ambitioner och förutsättningar.

Även **offentlig upphandling** (se föregående sida) kan till vissa delar fungera som ett ekonomiskt styrmedel.

Information och kommunikation

Information och kommunikation kan ha såväl kommunens invånare, tjänstepersoner och politiker som målgrupp och har som främsta syfte att påverka människors beteenden.

Information och kommunikation är styrmedel som krävs för att nå samtliga mål i planen. Här inkluderas insatser för att förebygga nedskräpning, informera hushållen om avfallsförebyggande och att öka kunskap om cirkulära modeller som att återbruka, dela och låna istället för att köpa nytt. Förbättrad information, exempelvis genom digitalisering, kan ge bättre avfallssortering i samhället vilket bidrar till en mer resurseffektiv renhållning.

Kunskap och utbildning. I dag finns det ett fokus på miljö och hållbarhet som medför att ny kunskap, nya hjälpmedel och nya tekniska lösningar utvecklas i hög takt. För att kunna följa med i utvecklingen och fatta väl understödda och övervägda beslut, krävs ständig omvärldsbevakning och ökad kunskapsinhämtning.

Erfarenhet byggs genom samarbete samt genom att dela kompetens och kunskap. Det är ett gemensamt ansvar att höja kunskapsnivån och att söka efter den kompetens som redan finns inom verksamheten.